

vztrajal značajno do smrti. Tudi oba tovariša sta pretrpela podobno smrt in sta prišteta blaženim.

Tako je umrl blaženi Marko Križevčan. Koliko se dandanes govori in piše o „nestrpnosti“ katoličanov! A zgodovina nas uči, da so vsikdar bili katoličani od sovražnikov naše cerkve najljutejše preganjani. O tem nam priča veliko število mučenicov, med katerimi je tudi ta odlični sin hrvaškega naroda. Danes pa, ko ga je sam poglavar katoliške cerkve javno proglasil za plemenit vzor značajnega katoličana, se radujemo z vso cerkvijo, da je dosegel sin jugoslovanskega naroda toliko slavo, zaslužno z delom, svetostjo in mučeniško krvjo. Bodi njegov zgled v bodrilo našim rojakom!

„Prijazna sosed“ (stran 113.) si krajšata čas v svoji tesni ječi, v katero ju je zaprla človeška znanost. V zverinjaku imata slon in nosorog svoji celici drug poleg drugega. Vseh skrbi za svoj obstanek sta prosta, ker dobita vsak dan svojo hrano v določenem času in imata za to samo eno dolžnost: da sta lepo mirna in se dasta ogledovati od radovednežev, ki se jima čudijo. Pri tem sta postala čisto krotka in prijazna. Tudi divjemu nosorogu se je pomirila vroča kri in prav zadovoljen je, če se stegne sosed k njemu in ga s svojim rilcem boža po licu. V službi znanosti sta se oba civilizirala, in če ne bi oba imela tako strašno debele kože, bi jima človek pripisoval celo občutljivo nežnost. Upajmo, da ostaneta taka prijatelja!

Razstava v a j e n š k i h d e l je bila decembra meseca v Ljubljani v Mestnem domu. Na naši sliki str. 121. se vidijo razni izdelki, ki delajo čast mladim obrtnikom.

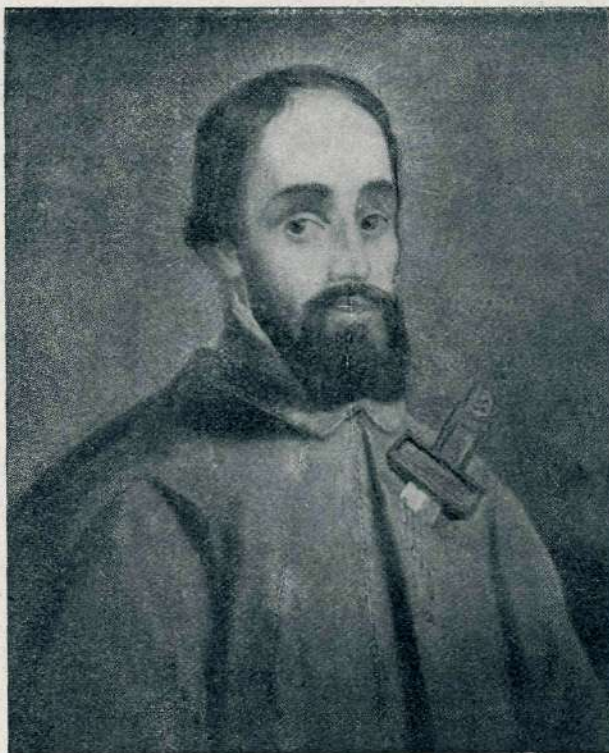
820

Dr. Matija Prelesnik.

„Dom in Svet“ žaluje ob gomili enega svojih najboljših in najzvestejših sotrudnikov, dobrega znanca naših naročnikov, katerega povesti smo zdaj že četrto

leto priobčevali na uvodnem mestu. Bogdana Veneda ni več ...

V novoletni noči je prominul previden s sv. zakramenti veleč. g. dr. Matija Prelesnik, studijski prefekt v ljubljanskem semenišču. Bolehal je že delj časa in slednjič je šel v „Leonišče“ iskat si ljubega zdravja. Huda zlatenica in srčna hiba sta mu ugasnili luč življenja. Rojen je bil 7. januarja l. 1872. v Dobropolju na Dolenjskem. Gimnazijske študije je dovršil v Ljubljani. Bil je vedno odličnjak, in sicer vedno prvi v razredu. Bog mu je podaril lepe, velike darove. Že kot gimnazijec je kazal posebno spretnost v pisateljevanju v „Domačih vajah“, ki jim je bil kot osmošolec urednik. Leta 1892. je dovršil maturo z odliko,

BLAŽENI MARKO KRIŽEVČAN. PO STARI SLIKI.

nato je vstopil v ljubljansko bogoslovno semenišče, kjer se je marljivo bavil z bogoslovnimi študijami; pri tem pa ni zanemarjal pearsa. Ves prosti čas je posvečeval pisateljevanju. Priča temu so razne povestice in pesmi, ki so jih prinašali „Pomladni glasi“. Kot bogoslovec četrtoletnik je pod imenom Bogdan Vened je spisal dolgo epično pesem „Ženitev vojvode Ferdulfa“, ki jo je izdala „Knezova knjižnica“. L. 1895. je bil posvečen v mašnika. Nato je šel za kapiteljskega vikarja v Novo mesto, kjer je ostal tri leta. Kljub temu, da je imel mnogo službenih poslov, je v teh treh letih dovršil tri bogoslovne rigoroz v Gradcu. Da bi se še

bolj spopolnil v bogoslovnih študijah, je Prelesnik l. 1899. odšel na Dunaj v višje duhovsko izobraževališče pri sv. Avguštinu, kjer je ostal eno leto. Tam je s hvalnim uspehom dovršil zadnji biblični rigoroz ter bil l. 1900. promoviran v doktorja bogoslovja. Ko se je povrnil v domovino, je bil imenovan semeniškim prefektom, kar je ostal do svoje smrti. Ves ta čas je z večine preživel v svoji sobi ter se bavil s pisateljevanjem. Zadnja leta je bil sotrudnik raznim listom. V „Kat. Obzorniku“ je izdal tehtni zgodovinski spis „Protireformacija na Kranjskem“ in pa spis: „O katoliških redovih“. Zlasti vnet sotrudnik pa je bil „Dom in Svetu“. L. 1902. je izdal „Nesrečno zlato“. Potem je začel z globoko zamišljeno trilogijo. L. 1903 je izšel prvi del: „Naš stari greh.“ Lani je izhajal drugi

del: „V smrtni senci.“ Za letos je pripravljaj tretji del: „Vineta.“ Še na postelji je spisal rokopis za poglavje, katero priobčujemo v tej številki. Tako je delal, dokler je še mogel gibati z roko. Njegov duh je bil do zadnjega čvrst, in njegova neusehljiva domišljija je snovala zgodbe starih Polabcev, dokler je ni zagrnil črni zastor neizprosne smrti. Komaj vidne in skoro nečitljive so črke, s katerimi je s svinčnikom v postelji pisal zadnje poglavje.

Občutna izguba je zadela naš list in slovensko slovstvo, katero žaluje za enim svojih najboljših talentov. Dr. Matija Prelesnik je bil blaga duša, ženialen um najobsežnejšega znanja. Povest „Vineta“ ostane

Otoku pri Mošnjah. Še ko je bil dijak, se je vsa njegova rodbina izselila v Ameriko in ga pustila samega v stari domovini. Ko je Resman doslužil pri vojakih, je postal uradnik pri južni železnici. Služboval je v Zagorju in v Borovnici, v Št. Petru na Krasu, v Karlovcu, v Sisku, v Zagrebu, na Rakeku, v Divači in v Trstu, kjer je bil tajnik delavskega podpornega društva. V Nabrežini so ga kot Slovenca skrivaj imeli pod policijskim nadzorstvom. Služboval je potem v Velenju in v Zalogu. Iz Velenja bi bil moral priti v Divačo, a vlada je zahtevala, da Resmana ne smejo več poslati na Primorsko, in tako je prišel v Zalog. Pred dvema letoma je Resman šel v

RAZSTAVA VAJENŠKIH DEL V LJUBLJANI.

FOTAGR. FR. VESEL.

za zdaj nedovršena, ker bi jo bilo težko nadaljevati v originalnem, samoniklem, globokopesniškem slogu Prelesnikovem. Naj nam vstane kmalu zopet slovanski bard, ki nam bo v tako pestrih slikah predstavljal temno zgodbo srečnih in nesrečnih dni naše davne zgodovine!

Bogdanu Venedu svetila večna luč, med nami pa mu bodi časten in nevenljiv spomin!

☪

Ivan Nep. Resman. Dne 5. januarja t. l. je po kratki boleznii umrl Ivan Nep. Resman, postajenačelnik južne železnice v p. Rojen je bil 16. maja 1848 na

pokoju. Mnogo je žrtvoval za narodne namene. Podpiral je mnogo dijakov in društev, sodeloval, kjer je bila prilika, agitiral in navduševal ljudi. Pred nekaj leti je zbral svoje pesmi in jih izdal v posebni knjižici, naslovljeni „M o j a d e c a“.

Veliki koncert „Glasbene Matice“ je dne 8. jan. popolnoma uspel. Nastopilo je 160 pevcev in pevk, orkester je štel 60 članov. Skladbe so bile vse na vrhuncu glede izbere in izvajanja. Fibichova „Pomladna romanca“ nam je že znana. Poleg Vendlerjeve „Zveste ljubice“ je pa najbolj ugajala Nováková „Nesrečna vojna“, energična balada z izrazito in mogočno deklamacijo. Nekaj novega so bile Mokranj-